

Ansökan från Värmland om samverkan med Sjukvårdens Larmcentral

Beslutsunderlag Ambulansdirigeringsnämnden
2023-05-25

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
1.1	Sjukvårdens Larmcentral	3
1.2	Region Värmland	3
2	Behovet från Värmland	4
3	Uppdraget	4
3.1	Uppdragets genomförande	4
3.2	Risikanalys	5
4	Resultat	5
4.1	Personal och bemanning	5
4.2	Teknik och infrastruktur	6
4.3	Samverkansform	7
4.3.1	Part i nämnden	7
4.3.2	Avtalssamverkan	7
5	Lokal	8
6	Mötesforum	8
7	Samlad bedömning	9
7.1	Synergi effekter	9
8	Rekommendation	Fel! Bokmärket är inte definierat.
9	Kostnader	10

1 Bakgrund

1.1 Sjukvårdens Larmcentral

Region Sörmland, Uppsala och Västmanland (SUV) arbetar tillsammans som en enhet under namnet Sjukvårdens Larmcentral (SvLc). Samarbetet sker under ledning av den gemensamma Ambulansdirigeringsnämnden i syfte att erbjuda invånarna en robust och patientsäker ambulansdirigering. Verksamheten ska ha hög kvalitet, vara effektiv och bedrivas med målsättningen invånarnas bästa, utan hänsyn till respektive länsgräns.

På tjänstepersonsnivå leds arbetet genom Utförrådet med representation av ledningsansvariga från samtliga tre regioner. Ambulansdirigeringsstrategen är Ambulansdirigeringsnämndens tjänsteperson och är sammankallande och ordförande för Utförrådet.

Uppdraget robust och patientsäker ambulansdirigering innebär att utifrån det egenutvecklade Medicinska beslutsstödet (MBS) prioritera inkommande 112 samtal samt vid behov dirigera ambulanssjukvårdens prehospitala resurser till rätt patient i rätt tid.

1.2 Region Värmland

Region Värmland har för närvarande avtal med SOS Alarm gällande prioritering och dirigering. Inför att Region Värmlands avtal med SOS Alarm gick ut hösten 2022 gav hälso- och sjukvårdsledningen ambulanssjukvården i uppdrag att utreda möjligheten att ta över prioriterings- och dirigeringstjänsten i egen regi. Utredningen presenterades i en rapport till hälso- och sjukvårdsledningen och den politiska ledningen som fattade blocköverskridande beslut om övertagande av prioriterings- och dirigeringstjänsten i december 2022.

För att kunna uppnå ett effektivare resursutnyttjande och tillgodose en högre kompetens avseende bedömning av vårdnivå vid inkommande samtal har ambulansverksamheten sedan 2018 en enhet med egna sjuksköterskor som arbetar i SOS Alarms system, kallad RVLLC (Region Värmlands Larm och Ledningscentral).

Region Värmland har över tid följt Sjukvårdens Larmcentrals arbete i att utveckla ett eget system för prioritering och dirigering av ambulanssjukvårdens prehospitala resurser. Tillgången till ett beslutsstöd anpassat för legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ses som nödvändig för att ta nästa steg i utvecklingen av prehospital vård. Initial bedömning och prioritering av hög kvalitet möjliggör att patienten utifrån sitt behov får kontakt med rätt vårdnivå och vid behov av transport till rätt vårdnivå den mest lämpade resursen.

Region Värmland övertog 1177 på telefon i egen regi 2019 med organisatorisk placering inom ambulanssjukvården. Med erfarenheter från uppstart och drift av 177 på telefon ses positiva synergier i förhållande till ambulanssjukvården och övriga hälso- och sjukvården avseende effektiv vårdkoordinering vid ambulansdirigering i egen regi.

Med bakgrund av beslutet att ta över prioritering och dirigering i egen regi inkom Region Värmland i december 2022 med en formell ansökan om samverkan med Sjukvårdens Larmcentral.

Det finns tre alternativ till beslut;

1. Avslå Värmlands ansökan om samverkan,
2. Samverka genom att Värmland blir en part i nämnden, eller att
3. Samverka genom kommunal avtalssamverkan.

2 Behovet från Värmland

Förutsättningarna för att driva en effektiv och kvalitativ ambulansdirigering i egen regi innefattar;

- Ett medicinskt beslutsstöd för prioritering anpassat för legitimerad personal
- Tekniklösning för att kunna ta emot larmsamtal, dokumentera medicinska beslut, larma ut prehospitla resurser samt kunna kommunicera både internt i den egna organisationen och med samverkanspartners via RAKEL, textmeddelanden och mobiltelefoni.
- Kompetent personal
- Robust lokal
- Möjlighet att få hjälp vid ett högt inflöde av larmsamtal (overflow)
- Redundant central i händelse av att tjänsten inte går att upprätthålla

Genom samverkan med Sjukvårdens Larmcentral uppfylls behovet av att få hjälp vid ett högt inflöde av inkomna 112-samtal samt möjligheten att få hjälp att besvara inkomna 112-samtal och larma ut prehospitla resurser i händelse av att tjänsten inte går att upprätthålla. Att som enskild region etablera och bemanna två larmcentraler helt fristående från varandra gällande elförsörjning och nätverksanslutningar är kostsamt att etablera samt ineffektivt att bemanna.

Vid samverkan ges även Värmland möjlighet att få ta del av Sjukvårdens Larmcentrals samlade kunskap och kompetens vid uppstart och drift av en för Region Värmland helt ny tjänst.

3 Uppdraget

Ambulansdirigeringsstrategen fick vid Ambulansdirigeringsnämndens möte den 9 februari 2023 formellt i uppdrag att ta fram ett beslutsunderlag gällande Region Värmlands intresseanmälan om samverkan med Sjukvårdens Larmcentral. Beslutsunderlaget ska presenteras vid nämndens möte den 25 maj 2023.

Uppdraget påbörjades dock redan i samband med att Ambulansdirigeringsnämnden den 18 januari hade en kombinerad utbildnings- och strategidag där ansökan från Värmland diskuterades. Under dagen presenterades behovet från Värmland samt att diskussion fördes kring samverkansform. Möjliga samverkansformer som diskuterades var kommunal avtalssamverkan eller som part i Ambulansdirigeringsnämnden. Diskussion fördes även kring vad ett avslag av ansökan skulle få för konsekvenser.

Detta underlag syftar till att beskriva hur en framtida samverkan mellan Region Värmland och regionerna Sörmland, Uppsala och Västmanland (SUV-regionerna) kan utformas och utvecklas kring prioritering av inkomna 112-samtal och dirigering av prehospitla resurser.

3.1 Uppdragets genomförande

Arbetet delades in i tre olika områden.

- IT-resurser (serverkapacitet, back-up teknik m.m) samt infrastruktur IT (Nätverk Värmland-Sjukvårdens Larmcentral)
- Bemanning, kompetens, utbildningsbehov och arbetssätt
- Samverkansform

I samtliga tre grupper har representation funnits från både Sjukvårdens Larmcentral och Värmland. Arbetet har genomförts både via fysiska och digitala möten. Personal från Värmland har även hospiterat på larmcentralerna inom Sjukvårdens Larmcentral.

3.2 Riskanalys

En gemensam riskanalys mellan Sjukvårdens Larmcentral och Region Värmland avseende ett framtida samarbete har genomförts. Områden som togs upp var infrastruktur, teknik, personal, redundans och fysisk säkerhet.

Riskanalysen genomfördes med bred representation av olika kompetenser från SUV-regionerna och Region Värmland. I riskanalysen deltog verksamhetsansvariga för larmcentraler och ambulanssjukvård, beredskap och säkerhetschef, IT-arkitekter, teknikerspecialister, säkerhetsanalytiker inom IT, Informationssäkerhetsstrateg samt medicinskt ledningsansvariga läkare.

De risker som bedömdes med högst risktal var inom rubrikerna:

- Otydlig gränsdragning av ansvar mellan IT Region Värmland och IT Region Uppsala
- Bristande IT-resurser
- Bristande kapacitet på Alitis dispatch
- Resurser inom SUV-regionerna för att ansluta en ny larmcentral
- Nyckelkompetenser slutar under införandeperioden

Den samlade bedömning är att identifierade risker kommer att kunna hanteras på ett sätt så att det inte påverkar Sjukvårdens Larmcentral eller Region Värmlands kapacitet negativt.

Se bilaga 1 för gemensam riskanalys.

4 Resultat

Ett tänkt samarbete betyder att regionerna, var och en har ett grundläggande ansvar att ta emot vårdssamtal från 112 för prioritering och dirigering av ambulanser. Således ska inkommande samtal till Sjukvårdens Larmcentralers enheter besvaras efter principen först det egna länet och därefter första lediga sjuksköterska inom samverkansområdet. Regionerna delar vid samverkan system för teknik, IT-infrastruktur samt arbetssätt i egen region och vid redundans åt varandra. Regionerna ska verka tillsammans för en robust ambulansdirigering vid såväl planerade som oplanerade verksamhetsstörningar.

SUV-regionerna har en lång erfarenhet och hög kompetens i att driva ambulansdirigering i egen regi och Region Värmland har en bas av sjuksköterskor som skaffat sig erfarenhet av bedömning av patienter genom arbetet inom RVLLC hos SOS Alarm. Region Värmland har även erfarenhet av bedömning av patienter via telefon genom att 1177 på telefon som organisatoriskt är placerad inom Ambulanssjukvården.

Samverkan gäller avseende teknik inklusive MBS, IT-infrastruktur, personal och redundans.

4.1 Personal och bemanning

En larmcentral av hög kvalitet behöver säkerställa god personaltillgång med hög kompetens.

Under arbetets gång har det skapats god förståelse vad en samverkan skulle innebära avseende personal och arbetssätt. Det som beaktats är:

- **Personalstat**
Numerären på anställda i Värmland ska hålla samma nivå som motsvarande centraler inom SUV-regionerna grundat på antal inkommande samtal och befolkningsmängd.
- **Redundans/overflow**
Region Värmland deltar med samma premisser och villkor som övriga regioner inom SUV-

regionerna avseende overflow vid höga samtalstoppar och redundans vid eventuella driftstörningar.

- **Brist på sjuksköterskor**
Bristen är nationell och en utmanande faktor för hela hälso- och sjukvården. Arbetssätt behöver beaktas och utvecklas för en optimalt nyttjande av rätt kompetens.
- **Effektiv bemanning**
Region Värmland och SUV-regionerna ser möjlighet att effektivisera bemanningen vid framför allt obekväma tider vid beslut om en samverkan som leder till större organisation.
- **Arbetssätt**
Skall vara strukturerade och likriktade mellan Region Värmland och SUV-regionerna för att säkerställa patientsäkerheten vid redundans åt varandra. Rutiner för de regionala olikheter som råder skall göras synliga och var väl kända av alla medarbetare.
- **Kompetenskrav**
Region Värmland har en bas av sjuksköterskor som skaffat sig erfarenhet av bedömning av patienter genom arbetet inom enheten RVLLC hos SOS Alarm. Rekryteringar sker efter tydlig kravbild på formell och reell kompetens.
- **Utbildning och fortbildning**
Region Värmland kommer i samverkan med SUV-regionerna utbilda personal på plats i SUV-regionerna gällande arbetssätt och teknik. Efter utbildning sker fortsatt utbildning av Region Värmlands medarbetare lokalt i Värmland.
- **Handlingsplan för driftstörning av tekniska system**
Gemensamma planer och rutiner för hur personal agerar vid olika tekniska systemstörningar. Planer anpassas efter storleken på störningsnivå eller indikation på hur länge störning förväntas fortgå. Redundant (alternativ) kontaktväg säkras till lokal dirigent så att resurser kan larmas ut vid driftstörning. Teknisk störning kan innebära att del av personalen fysiskt behöver förflytta sig till annan lokal i direkt närhet till ordinarie arbetsplats eller vid långa driftstörningar till någon av SUV-regionernas lokaler.
- **Skiftansvarig dygnet runt**
Region Värmland har utsedd trafikrumsansvarig dygnet runt som ansvarar och säkerställer att rutiner och handlingsplaner följs vid driftstörningar samt agerar bakre stöd till kollegor på larmcentralen.
- **Vårdkoordinering**
Region Värmland arbetar idag aktivt med vårdkoordinering av patienter som kontaktar både RVLLC och 1177 Vårdguiden på telefon med målet att ha en trygg patient vid avslutat samtal som vet nästa steg i vårdkedjan. Vid samverkan med SUV-regionerna kommer Region Värmland arbeta efter samma tydliga arbetssätt att snabbt svara, prioritera vårdsamtal, och avsluta inkommande samtal för snabb och säker samtalsprocess. Vårdkoordinering kommer att hanteras av särskild personal så att svarstider inte påverkas negativt av arbetssättet.
- **Samverkanslarm**
Region Värmland behöver tillsammans med samtliga intressenter som kan involveras vid samverkanslarm tydliggöra vilken aktör som leder intervjun av den hjälpsökande beroende på kontaktorsak. Inom SUV regionerna finns ett framtaget dokument som reglerar detta som Värmland kan utgå ifrån.

4.2 Teknik och infrastruktur

SvLc använder ett egenutvecklat system för prioritering och dirigerings tjänsten som heter Alitis. I systemet finns ett integrerat medicinskt beslutsstöd (MBS) anpassat för legitimerad personal inom hälso- och sjukvård. Leverantör av Alitis plattformen är ALECOM.

För att Region Värmland skall kunna använda Alitis plattformen i samverkan med SUV-regionerna krävs att Region Värmland har kontakt med den gemensamma databas inom SUV som finns upprättad i Region Uppsalas IT-nät (LUL-nätverket).

Detta betyder att Region Värmland säkerställer en säker, redundant och diversifierad (högt tillförlitlig) förbindelse från LUL-nätet till en anslutningspunkt hos Region Värmland. Säker, redundant och diversifierad betyder att den är svåråtkomlig för antagonister och att man bygger in säkerhet mot att hela förbindelsen till LUL-nätet vid händelse att den grävs av eller råkar ut för olika typer av driftstörningar.

Under driftstörningar kan SUV-regionerna ta emot 112-samtal från SOS Alarm samt prioritera dessa. SUV-regionerna bistår inte med att dirigera mer än tillfälligt under tiden delar av Region Värmlands personal förflyttar sig till alternativ lokal. Dirigenten i Värmland är en nyckelfunktion och åtgärder för att denne är nåbar även vid driftstörning är en prioriterad åtgärd.

För att kommunicera med, och positionera resurser inom ambulanssjukvården krävs en direkt förbindelse till RAKELs infrastruktur. Förbindelsen tillhandahålls av Sjukvårdens Larmcentral. Region Värmland tillhandahåller parallellt en egen Rakel förbindelse som används redundant vid driftstörningar.

De supportavtal som Sjukvårdens Larmcentral har med Uppsalas IT avdelning samt ALECOM gällande teknisk support planeras omförhandlas för att innefatta även Region Värmland. Detta för att det skall bli en tydlig kontaktväg in mot leverantörer av system på lika villkor som för Sjukvårdens Larmcentral. Region Värmland äger inte rätt att på eget initiativ bedriva utvecklingsfrågor av system mot leverantörer. Utveckling sker i samverkan med SUV-regionerna.

Initialt utreddes även möjligheten att Region Värmland byggde upp sin egen databas. Det alternativet kunde dock tidigt avskrivas då det försvårar samarbetet, inte ger en sammanhållen journalföring samt att det inte hade varit kostnadseffektivt.

4.3 Samverkansform

Två alternativa samverkansformer mellan Sjukvårdens Larmcentral och Värmland har utretts;

- Som part i nämnden, samt
- Genom avtalssamverkan.

4.3.1 Part i nämnden

Utifrån ett juridiskt perspektiv ses inga hinder till att ansluta Värmland till nämnden. Efter beslut i Ambulansdirigeringsnämnden går ärendet till respektive parts Regionfullmäktige för beslut. Reglemente och samverkansavtal behöver uppdateras.

4.3.2 Avtalssamverkan

I 9 kap 37 § kommunallagen (2017:725) finns regler som anger att en kommun eller en region får ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun eller en annan region (avtalssamverkan).

När myndigheter köper varor, tjänster och byggentreprenader har de en generell skyldighet att upphandla kontrakten i enlighet med lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Som huvudregel gäller att en upphandlande myndighet ska konkurrensutsätta sina inköp, genom annonsering och tillämpning av reglerna i LOU, så länge det inte finns något undantag från annonseringsskyldighet som kan tillämpas eller om värdet på det som upphandlas understiger direktupphandlingsgränsen.

Av EU-domstolens avgöranden och bestämmelsen i 3 kap. 17 § LOU följer att avtal med ekonomiska villkor mellan upphandlande myndigheter under vissa förutsättningar faller utanför tillämpningsområdet för reglerna om offentlig upphandling, det så kallade Hamburg-undantaget. Innebörden av undantaget är att samarbeten och samarbetsavtal mellan upphandlande myndigheter som innebär utbyte av tjänster eller varor inte behöver föregås av en offentlig upphandling, förutsatt att de kriterier som krävs för att tillämpa Hamburg-undantaget är uppfyllda vid den tidpunkten då samarbetet inrättas.

Undantaget är tillämpligt under förutsättning att tre huvudförutsättningar är uppfyllda, enligt 3 kap. 17 § LOU

1. Avtalet syftar till att upprätta eller reglera formerna för ett samarbete mellan upphandlande myndigheter som ska säkerställa att de offentliga tjänster som myndigheterna ska utföra tillhandahålls för att uppnå myndigheternas gemensamma mål,
2. samarbetet styrs endast av överväganden som hänger samman med allmänintresset, samt
3. myndigheterna utövar mindre än 20 procent av den verksamhet som berörs av samarbetet på den öppna marknaden.

Vår bedömning är att en samverkan mellan Sjukvårdens Larmcentral och Region Värmland avseende stöd i redundanshantering av samtal till parternas alarmeringsverksamhet, samt utveckling av beslutsstödet ALITIS uppfyller rekvisiten för att kunna tillämpa ett undantag från upphandlingsplikten i LOU. I förlängningen skulle en samverkan innebära att ingående parter skulle kunna tillhandahålla en mer effektiv, stabil och högkvalitativ prehospital hälso- och sjukvård. Sannolikt medför samverkan en högre grad av kostnadseffektivitet för bägge parter, vilket innebär att skattebetalarnas pengar i förlängningen skulle kunna räcka till mer.

För mer information, se bilaga 2 "Förutsättningar för samverkan mellan Region Värmland, Region Sörmland, Region Uppsala och Region Västmanland (SUV)".

5 Lokal

Region Värmlands larmcentral kommer vara lokaliserad i en fristående fastighet nära centralsjukhuset i Karlstad. I fastigheten bedrivs endast verksamhet av Region Värmland. En av verksamheterna i fastigheten är 1177 på telefon vilket möjliggör nära samverkan med Region Värmlands larmcentral.

Fastigheten är under renovering och verksamhetsanpassas till arbetsplats för prioritering och dirigering. Lokalerna beräknas stå klara september-oktober 2023.

De krav avseende fysisk säkerhet som krävs enligt RSA och dialog med SUV-regionerna är uppfyllda.

6 Mötesforum

För att uppfylla kravet på en effektiv och robust ambulansdirigering kommer tjänstepersoner inom SUV samt Region Värmland att samverka inom följande mötesforum:

Forum	Syfte
Utförrådet	Ledningsgrupp för samverkansområdet.
Medicinska rådet	Utveckling och förvaltning av medicinska riktlinjer. Beslut tas gällande utveckling av MBS. I detta forum deltar även VGR.
MBS gruppen	Utveckling MBS. I detta forum deltar även VGR.
Förvaltningsmöten	Utveckling och förvaltning IT.
Måndagsmöten	Avstämning mellan enhetschefer.
Utbildningsgrupp	Sammanhållen och likriktad utbildning.

7 Samlad bedömning

Sjukvårdens Larmcentral inom Region Sörmland, Uppsala och Västerås är unik i Sverige. Vid uppstart av Sjukvårdens Larmcentral krävdes minst att två regioner samverkade för en säker hantering av tjänsten. Med två centraler bedömdes att varje region skulle få hjälp med overflow samtal och redundans vid oväntad händelse. Nu är Region Värmland i samma situation. De vill starta upp ambulansdirigeringen i egen regi för en mer kvalitativ prioriterings och dirigeringsjänst och är då beroende av hjälp med overflow samt redundans från någon annan region. Sjukvårdens Larmcentral i Region Sörmland, Uppsala och Västmanland är de regioner i Sverige som har förmågan, kunskap och kompetens till att vara den andra parten i det samarbetet.

Att ansluta Värmland till SUVs befintliga IT-struktur är inte bara det mest ekonomiska utan även en förutsättning för en sammanhållen journalföring. Kapaciteten i Sjukvårdens Larmcentrals servrar är mycket god och är tillräcklig för att även kunna hantera Värmlands ärenden och uppdrag.

Att utbilda personal från Värmland ses inte som någon större utmaning eller belastning för SUV i och med planen att personal från Värmland kommer att lära upp sig genom att fysiskt arbeta i Sjukvårdens Larmcentrals larmcentraler.

Bemanning med sjuksköterskor är en utmaning för hela hälso- och sjukvården. Där ses dock möjligheten med en effektiv bemanning öka med att en region till blir en del av samverkan. Kompetensen byggs upp över tid men Region Värmland har en fördel av att de har en enhet med sjuksköterskor som idag stödjer SOS Alarm med bedömning av 112 samtal. I och med Region Värmlands etablering av RVLLC på SOS Alarm samt att de har 1177 på telefon inom enheten gör att erfarenheten att bedöma patienter via telefon är god.

För tjänstepersonerna inom Sjukvårdens Larmcentral blir det ingen skillnad i arbete oaktat val av samverkansform.

Juridiskt är bedömningen att Avtalssamverkan enligt Kommunallagen är möjlig men risk finns alltid för att samverkansformen prövas juridiskt. Vid part i nämnden ses inga juridiska hinder.

Vid avtalssamverkan ses möjligen en mer administration för Ambulansdirigeringsstrategen. I samverkansavtalet behöver det tydliggöras hur politiska beslut som berör exempelvis investeringar i tekniken ska förankras och beslutas i Ambulansdirigeringsnämnden samt i Region Värmland.

Som part i nämnden ses en viss ökning av administration för övriga stödfunktioner inom Region Västmanland, framför allt för controllerfunktionen. Som part i nämnden

7.1 Synergi effekter

Utvecklingen av MBS ökar med andelen användare och därmed antalet bedömda patienter. Ju mer underlag som skapas desto större möjligheter till bra uppföljning och resultat av forskning. Som deltagare i Medicinska rådet kommer region Värmland bidra tillsammans med SUV och Västra Götalandsregionen för en kvalitativ utveckling av MBS.

Alla regioner står inför omställningen till Nära vård. En omställning som kommer att inkludera alla vårdnivåer, inklusive den prehospitla vården. I den omställningen kommer SUV och Region Värmland kunna bidra med varandras erfarenheter genom exempelvis Utförrådet.

8 Slutsats

Utredningens förslag är att beslut tas om att samverkan ska ske med Värmland gällande bedömning och prioritering av 112 samtal samt dirigerings av prehospitalkostnader i de situationer Region Värmland inte klarar av att svara på inkomna 112-samtal inom rätt tid.

9 Kostnader

Oaktad samverkansform ses en minskad kostnad årlig kostnad för Sjukvårdens Larmcentral gällande de gemensamma teknikkostnaderna.

Utökade kostnader som är direkt hänförliga till region Värmlands anslutning bekostas av Värmland.

Vid eventuell part i nämnden behöver deläggande i MBS utredas och isåfall vilken kostnad som Värmland behöver täcka upp för de utvecklingskostnader som SUV-regionerna haft under åren.

10 Utestående frågor

Beroende på val av samverkansform behöver vid part i nämnden nuvarande reglemente och samarbetsavtal uppdateras samt så behöver ett samverkansavtal tas fram vid kommunal avtalssamverkan.

Kostnaderna för Värmland behöver fastställas.

Behovet av projektledare inom SUV under införandefasen behöver utredas vidare.

Beslutsordning utifrån samverkansform.

Analys

Namn	Ny region som ytterligare part i SUV (Sjukvårdens
Id	1122-1
Status	Pågår
Beskrivning	Ny region visar intresse för att ingå i SUV (Sörmanland/Uppsala/Västmanland). Det innebär att nämnden, utförrådet och medicinska rådet växer och upptagningsområdet utökas. I denna ViRA avgränsar vi oss från ekonomifrågor.
Typ	Riskanalys inför förändring
Märkningar	
Beställare	Ola Dahlberg
Organisationstillhörighet	
Skapad	2023-03-29 12:52:24
Skapad av	Daniel Wedin
Avslutad	
Avslutad av	
Kommentar	

Deltagarlista

KALLADE DELTAGARE	ROLL	DELTAGIT
Ola Dahlberg - Verksamhetsutvecklare	Beställare	Deltagit
Anders Sandvik - Verksamhetsutvecklare	Övrig deltagare	Deltagit
Anna Ekblom - Enhetschef	Övrig deltagare	Deltagit
Joakim Pettersson (Extern)	Övrig deltagare	Deltagit
Emil Palm (Extern)	Övrig deltagare	Deltagit
Eva Bergqvist (Extern)	Övrig deltagare	Deltagit
Christer Lagerberg (Extern)	Övrig deltagare	Deltagit
Viktor Gustavsson (Extern)	Övrig deltagare	Ej deltagit
Kaveh Basiri (Extern)	Övrig deltagare	Deltagit
Daniel Wedin - Säkerhetssamordnare	Analysledare	Deltagit
Anna Lövenhamn (Extern)	Övrig deltagare	Deltagit
Carin Axén (Extern)	Övrig deltagare	Deltagit
David Amour (Extern)	Övrig deltagare	Deltagit
Hans Blomberg (Extern)	Övrig deltagare	Deltagit
Mathias Eriksson (Extern)	Övrig deltagare	Deltagit
Helena Thorsell (Extern)	Övrig deltagare	Deltagit
Anna-Lena Lindell - Enhetschef	Övrig deltagare	Deltagit
Moon Carlbring -	Övrig deltagare	Deltagit
Informationssäkerhetsstrateg		

Risker

1 - Utmaning med anslutning till Uppsalas nätverk

IT-arkitektur. Redundans. Gränsdragningen behöver sättas.

Bedömning av risk**Generell**

Målområde	Sannolikhet	Konsekvens (-)	Konsekvens (+)	Risktal (-)	Risktal (+)
Leveransförmåga	4	3		12	

Åtgärder**Åtgärd:** Nära samarbete mellan IT Region Värmland och ITC.**Ansvarig:** Ola Dahlberg**Åtgärdad:** Nej**Bedömning av risk efter åtgärder****2 - Bristande IT-resurser**

Serverkapacitet, back-up teknik, utrustning, system, koppling till nät mm

Bedömning av risk**Generell**

Målområde	Sannolikhet	Konsekvens (-)	Konsekvens (+)	Risktal (-)	Risktal (+)
Leveransförmåga	4	3		12	

Åtgärder**Åtgärd:** Nära samarbete med ITC och andra leverantörer.**Ansvarig:** Ola Dahlberg**Åtgärdad:** Nej**Åtgärd:** Ta fram en kapacitetplanering gällande ALITIS.**Ansvarig:** Ola Dahlberg**Åtgärdad:** Nej**Bedömning av risk efter åtgärder****3 - Bristande kapacitet på Alitis dispatch****Bedömning av risk**

Generell

Målområde	Sannolikhet	Konsekvens (-)	Konsekvens (+)	Risktal (-)	Risktal (+)
Leveransförmåga	4	3		12	
Patientsäkerhet	1	2		2	

Åtgärder

Åtgärd: Nära samarbete med leverantören.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Åtgärd: Förtydliga och säkerställa kravställning mot leverantör.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Bedömning av risk efter åtgärder**4 - Support otillräcklig med större upptagningsområde**Bedömning av riskGenerell

Målområde	Sannolikhet	Konsekvens (-)	Konsekvens (+)	Risktal (-)	Risktal (+)
Arbetsmiljö	2	1		2	

Åtgärder

Åtgärd: Förtydliga och komplettera supportavtal.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Åtgärd: Säkerställ avtal gällande fysisk IT-support.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Åtgärd: Utöka supportavtalet med ALECOM och IT Uppsala för tillkommande regioner.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Bedömning av risk efter åtgärder

5 - Längre avstånd till ansökande region än nuvarande regioner

Inställelsetid för exempelvis reservrutiner riskerar att ta mycket resurser

Bedömning av risk**Generell**

Målområde	Sannolikhet	Konsekvens (-)	Konsekvens (+)	Risktal (-)	Risktal (+)
Patientsäkerhet	1	2		2	

Åtgärder

Åtgärd: Region Värmland behöver skapa egna förutsättningar för att initialt kunna klara uppdraget vid driftstörningar.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Åtgärd: Ta fram rutiner för flytt av dirigering från Region Värmland till SUV.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Bedömning av risk efter åtgärder**6 - Resurser inom SUV för att ansluta en ny larmcentral**

SUV konsultera för att starta upp ny larmcentral - resursåtgång i SUV. Rör bemanning, utbildning, introduktion, teknik, rutiner, MBS. Kommer att krävas mentorskap och kunskapsöverföring under lång tid för att den nya regionen ska bli insatt i arbetssättet.

Bedömning av risk**Generell**

Målområde	Sannolikhet	Konsekvens (-)	Konsekvens (+)	Risktal (-)	Risktal (+)
Leveransförmåga	4	3		12	
Arbetsmiljö	4	2		8	

Åtgärder

Åtgärd: Personalen från Värmland introduceras genom att sitta i SUV's larmcentraler exempelvis 6 månader

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Åtgärd: Teoretisk utbildning inom alla olika områden.

Ansvarig: Ola Dahlberg**Åtgärdad:** Nej**Åtgärd:** Reviderade lathundar/instruktioner**Ansvarig:** Ola Dahlberg**Åtgärdad:** Nej**Åtgärd:** Checklista för introduktionsprogram med obligatoriska moment**Ansvarig:** Ola Dahlberg**Åtgärdad:** Nej**Åtgärd:** Tillsätta projektledare för införandet för att avlasta personalen i SUV.**Ansvarig:** Ola Dahlberg**Åtgärdad:** Nej**Åtgärd:** Projektledare för IT inom SUV för införandet.**Ansvarig:** Ola Dahlberg**Åtgärdad:** Nej**Åtgärd:** Bemanna upp för att nyckelpersoner i SUV ska kunna utföra det nödvändiga arbetet inför ett införande.**Ansvarig:** Ola Dahlberg**Åtgärdad:** Nej**Bedömning av risk efter åtgärder****7 - Utmaning med samarbete och samverkan vid utökning av SUV**

Svårt att hålla ihop regionerna till en enhet när verksamheten/nämnden växer. IT-samordnare, utbildningssjuksköterska, verksamhetsutvecklare - uppdrag behöver anpassas/utökas.

Organisatorisk trögrörlighet med långa beslutsvägar exempelvis.

Bedömning av risk**Generell**

Målområde	Sannolikhet	Konsekvens (-)	Konsekvens (+)	Risktal (-)	Risktal (+)
Leveransförmåga	4	2		8	
Förtroende	2	2		4	
Arbetsmiljö	3	2		6	

Åtgärder**Åtgärd:** Tätt samarbete med anslutande region med ett tydligt uppdrag från SUV. Överenskommelse.**Ansvarig:** Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Åtgärd: Krävs en viss delaktighet av Region Värmland i utförrådet för att vara delaktig i utveckling av system.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Åtgärd: Skapa en gemensam beredskapsplan oavsett samverkansform, för agerande inom civilt försvar och krisberedskap

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Bedömning av risk efter åtgärder

8 - Bristande lokalkännedom

Geografisk okunskap brister från båda håll (SUV och ny region). Det ställs högre krav på bemanningen i SUV att vara uppdaterad på ett större geografiskt område

Bedömning av risk

Generell

Målområde	Sannolikhet	Konsekvens (-)	Konsekvens (+)	Risktal (-)	Risktal (+)
Patientsäkerhet	2	4		8	
Arbetsmiljö	2	1		2	

Åtgärder

Åtgärd: Geografisk utbildning för samtliga regioner i SUV alternativt begränsat till specifik region enligt överenskommelse.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Åtgärd: Region Västmanland är i första hand den region som skapar redundans i Värmland.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Åtgärd: Skapa rutiner efter olika tidsaspekter och störningsnivåer som tjänsten ligger nere.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Bedömning av risk efter åtgärder

9 - Risk för olika samsyn inför uppstart från båda parter.

Sådant som är självklart när det gäller att utföra tjänsten i SUV är helt okänt för ny region och kan skapa otydligheter när de väl är med.

Bedömning av risk**Generell**

Målområde	Sannolikhet	Konsekvens (-)	Konsekvens (+)	Risktal (-)	Risktal (+)
Leveransförmåga	1	2		2	

Åtgärder

Åtgärd: Skapa samverkan mellan alla intressenter (teknik, utbildning etc)

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Åtgärd: Dra nytta av de erfarenheter som finns från uppstart SUV (ex slutrapport, annan dokumentation)

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Bedömning av risk efter åtgärder**10 - Olika bild av vilka resurser som krävs**

Sökande region har en viss bemanning och hävdar att den är tillräcklig alternativt inte klarar av sin bemanning. SUV är av annan åsikt och ser en risk att få täcka upp med egna resurser. Brist i anslutande organisation som påverkar SUV.

Bedömning av risk**Generell**

Målområde	Sannolikhet	Konsekvens (-)	Konsekvens (+)	Risktal (-)	Risktal (+)
Leveransförmåga	2	3		6	
Arbetsmiljö	2	1		2	

Åtgärder

Åtgärd: Tydligt samverkansavtal innan införandet.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Åtgärd: Ta hjälp av befintlig statistik, såsom bemanning, inkommande samtal

Ansvarig: Ola Dahlberg**Åtgärdad:** Nej**Bedömning av risk efter åtgärder****11 - Olika bild av tidplan för införande**

Ny region sätter en tidplan som SUV anser är orimlig. Nya avtal inte klara innan samarbetet påbörjas.

Bedömning av risk**Generell**

Målområde	Sannolikhet	Konsekvens (-)	Konsekvens (+)	Risktal (-)	Risktal (+)
Leveransförmåga	4	2		8	
Projektets/förändringens genomförande	4	2		8	

Åtgärder

Åtgärd: Tydligt krav från SUV innan införande. Säkerställa att avtalet med SOS Alarm förlängs om tidplanen förskjuts.

Ansvarig: Ola Dahlberg**Åtgärdad:** Nej**Bedömning av risk efter åtgärder****12 - Ny region har andra resurser, rutiner och andra åtaganden som påverkar SUV**

Geografisk utmaning, kommunikationssystem, helikopterdirigering etc som kräver utbildning av personal i SUV. Rutinerna/arbetsflöden skiljer sig. Ny region har önskemål som är svåra att leva upp till i SUV

Bedömning av risk**Generell**

Målområde	Sannolikhet	Konsekvens (-)	Konsekvens (+)	Risktal (-)	Risktal (+)
Leveransförmåga	4	2		8	
Arbetsmiljö	2	1		2	

Åtgärder

Åtgärd: Samverkansavtal mellan SUV och Region Värmland.

Ansvarig: Ola Dahlberg**Åtgärdad:** Nej

Åtgärd: Se över befintliga rutiner för att anpassa till alla regioner.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Bedömning av risk efter åtgärder

13 - Personalflykt

Risk att personal i alla kategorier slutar då uppdraget blir för stort och krävande kopplat till alla identifierade risker. Risk att personal ställer högre krav kopplat till exempelvis lön.

Bedömning av risk

Generell

Målområde	Sannolikhet	Konsekvens (-)	Konsekvens (+)	Risktal (-)	Risktal (+)
Leveransförmåga	1	2		2	

Åtgärder

Åtgärd: Transparens till medarbetarna inför förändringen (information).

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Bedömning av risk efter åtgärder

14 - Nyckelkompetens slutar

Redan nu en anorektisk organisation där nyckelpersoner har en stor betydelse för utveckling, utbildning, introduktion etc. Funktionerna är idag personberoende och svåra att ersätta och vi kan då bli tvungna att koncentrera oss på SUV. Det finns alltså inte resurser på denna kompetensnivå att tillgå för att introducera ny region.

Bedömning av risk

Generell

Målområde	Sannolikhet	Konsekvens (-)	Konsekvens (+)	Risktal (-)	Risktal (+)
Leveransförmåga	4	3		12	
Projektets/förändringens genomförande	1	3		3	

Åtgärder

Åtgärd: Utöka med fler personer på olika nyckelfunktioner.

Ansvarig: Ola Dahlberg**Åtgärdad:** Nej

Åtgärd: Upprätta handlingsplan från båda parter för att säkra kompetensöverföring från nyckelpersoner.

Ansvarig: Ola Dahlberg**Åtgärdad:** Nej**Bedömning av risk efter åtgärder****15 - Mist förtroende om vi nekar ansökan från ny region****Bedömning av risk****Generell**

Målområde	Sannolikhet	Konsekvens (-)	Konsekvens (+)	Risktal (-)	Risktal (+)
Förtroende	4	4		16	

Åtgärder

Åtgärd: Transparens gentemot ny region i hela beslutsprocessen. Skapa förståelse kring svårigheterna att utöka uppdraget. Tydlig motivering till beslutet.

Ansvarig: Ola Dahlberg**Åtgärdad:** Nej**Bedömning av risk efter åtgärder****16 - Omställning till Nära vård**

Region Värmland har en annan struktur som kan vara SUV tillgodo.

Bedömning av risk**Generell**

Målområde	Sannolikhet	Konsekvens (-)	Konsekvens (+)	Risktal (-)	Risktal (+)
Leveransförmåga	4		2		8

Åtgärder**Bedömning av risk efter åtgärder**

17 - Risk för bristande informationssäkerhet

Bedömning av risk

Åtgärder

Åtgärd: Säkerställa att rutiner för informationssäkerhet SUV och Region Värmland är samstämmiga och arbetar på samma nivå.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Bedömning av risk efter åtgärder

18 - Risk för kunskapsbrist gällande Nära Vård och mobila enheter inom SUV och Region Värmland

Olika arbetssätt inom SUV och Region Värmland.

Bedömning av risk

Åtgärder

Åtgärd: Skapa lika arbetsflöden och säkerställa lokala rutiner är kända i alla fyra regioner.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Bedömning av risk efter åtgärder

19 - Risk för att singel-point of failure LUL-nätverk slås ut

Om plattformen i Uppsala slås ut så drabbas ambulansdirigeringen i alla regioner.

Bedömning av risk

Åtgärder

Åtgärd: Kontinuerlig uppföljning av redundans mellan SUV och Region Värmland.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Bedömning av risk efter åtgärder**20 - Risk för juridiska problem om det blir en avtalssamverkan**

Olika personuppgiftsansvariga organisationer vid en avtalssamverkan.

Bedömning av risk**Åtgärder**

Åtgärd: Hanteras av juristerna.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Bedömning av risk efter åtgärder**21 - Risk att incidenter inte rapporteras enligt gällande lagstiftning.**

NIS2, Socialstyrelsen mfl.

Bedömning av risk**Åtgärder**

Åtgärd: Säkerställa att incidenter rapporteras vid störningar.

Ansvarig: Ola Dahlberg

Åtgärdad: Nej

Bedömning av risk efter åtgärder

Förutsättningar för samverkan mellan Region Värmland, Region Sörmland, Region Uppsala och Region Västmanland (SUV)

Kommunal avtalssamverkan

I 9 kap 37 § kommunallagen (2017:725) finns regler som anger att en kommun eller en region får ingå avtal om att någon av dess uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun eller en annan region (avtalssamverkan). Sådan avtalssamverkan hindras inte av kravet i 2 kap. 1 § på anknytning till kommunens eller regionens område eller dess medlemmar.

Bestämmelsen tillkom med anledning av regeringens bedömning att ”*det finns behov av att förenkla möjligheterna till avtalssamverkan. Sådan samverkan kan användas för att tillgodose en kommuns eller ett landstings behov av att anlita en annan kommun eller ett annat landsting för att utföra dess uppgifter på något specifikt område. Avtalssamverkan kan exempelvis avse utredning och beslutsfattande i olika ärenden som innefattar myndighetsutövning och som annars typiskt sett är delegerade till tjänstemän i den egna kommunen, Avtalssamverkan kan vidare tänkas användas som en samverkansform under en prövotid, för att undersöka om förutsättningarna finns för att institutionalisera samarbetet i t.ex. ett kommunalförbund eller en gemensam nämnd. Samverkan kan även användas för att hantera kortsiktiga behov*”, prop. 2017/18:151 s. 28 .

Förarbetena anger vidare att ”*det inte är lämpligt att reglera vilka uppgifter som avtalssamverkan får avse. Regeringen delar även utredningens bedömning att en begränsning av möjligheterna till samverkan till t.ex. myndighetsutövning inte svarar mot sektorns behov och dessutom skulle kunna visa sig svårtillämpad. Mot bakgrund av de utmaningar sektorn står inför, och med beaktande av behovet av en flexibel samarbetsform, bedömer regeringen att det finns behov av en möjlighet till avtalssamverkan inom samtliga områden.*”.

Avseende förhållandet till upphandlingslagstiftningen anger förarbetena bland annat att kommuner med anledning av de den utökade möjligheten till avtalssamverkan kan innebära att kommuner (och därmed även regioner) kan behöva göra bedömningar av upphandlingslagstiftningen inför avtalssamverkan, prop. 2017/18:151 s. 39. Mot denna bakgrund har Hamburgundantagets tillämplighet utretts avseende den tänkta samverkan mellan SUV och Region Värmland.

Upphandlingsskyldighet och Hamburgundantaget

När myndigheter köper varor, tjänster och byggentreprenader har de en generell skyldighet att upphandla kontrakten i enlighet med lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU).

Som huvudregel gäller att en upphandlande myndighet ska konkurrensutsätta sina inköp, genom annonsering och tillämpning av reglerna i LOU, så länge det inte finns något undantag från annonseringsskyldighet som kan tillämpas eller om värdet på det som upphandlas understiger direktupphandlingsgränsen.

Av EU-domstolens avgöranden och bestämmelsen i 3 kap. 17 § LOU följer att avtal med ekonomiska villkor mellan upphandlande myndigheter under vissa förutsättningar faller utanför tillämpningsområdet för reglerna om offentlig upphandling, det så kallade Hamburg-undantaget.

Innebörden av undantaget är att samarbeten och samarbetsavtal mellan upphandlande myndigheter som innebär utbyte av tjänster eller varor inte behöver föregås av en offentlig upphandling, förutsatt att de kriterier som krävs för att tillämpa Hamburg-undantaget är uppfyllda vid den tidpunkten då samarbetet inrättas.

Undantaget är tillämpligt under förutsättning att tre huvudförutsättningar är uppfyllda, enligt 3 kap. 17 § LOU

1. Avtalet syftar till att upprätta eller reglera formerna för ett **samarbete** mellan upphandlande myndigheter som ska säkerställa att de **offentliga tjänster** som myndigheterna ska utföra tillhandahålls för att uppnå myndigheternas **gemensamma mål**,
2. samarbetet styrs endast av överväganden som hänger samman med allmänintresset, samt
3. myndigheterna utövar mindre än 20 procent av den verksamhet som berörs av samarbetet på den öppna marknaden

Samarbetet för att nå etablerade gemensamma mål avseende tillhandahållande av en offentlig tjänst måste vara ett ”äkta” samarbete. Det vill säga att alla parter måste bidra med något i konkret i avtalet som inte är en betalning. Det krävs dock inte att alla parter bidrar med samma sak eller med lika mycket. Som ett exempel kan nämnas ett avtal som granskades av EU-domstolen (fjärde avdelningen) i mål C-796/18.

Delstaten Berlin i Tyskland hade köpt in en programvara från en privat leverantör som användes för att leda olika insatser av brandkåren. Enligt avtalet med leverantören hade delstaten möjlighet att kostnadsfritt överföra programvaran till andra myndigheter. Delstaten Berlin ingick sedan två avtal med staden Köln. Det ena avtalet avsåg själva programvaran som produkt, och innebar att Köln kostnadsfritt och permanent skulle tillhandahållas programvaran. Det andra avtalet var ett samarbetsavtal med innebörd att parterna kostnadsfritt skulle erbjuda varandra all framtida utveckling av programvaran, vilket alltså ansetts vara tillräckligt för att utgöra ett ”äkta” samarbete.

Ekonomisk kompensation mellan parterna får förekomma, men den får inte avse mer än kostnadstäckning. Betalning får inte heller vara den enda prestationen från den ena parten.

Samverkan ska avse ett samarbete för att nå myndigheternas gemensamma mål. Avtalet får alltså inte ha sitt ursprung enbart i den ena partens behov - då är det inte fråga om ett samarbete utan om ett köp, och kontraktet avseende tjänsten, produkten eller entreprenaden ska då upphandlas i enlighet med LOU.

Om samarbetet till exempel för med sig att anskaffningar ska göras från privata leverantörer ska dessa upphandlas i enlighet med LOU.

Hamburg-undantagets tillämplighet i det tänkta samarbetet

Utifrån det underlag som presenterats har följande bedömning gjorts.

Gemensamma mål och offentlig tjänst

Enligt 8 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen är regionernas huvuduppdrag att bedriva hälso- och sjukvård, vilket innebär att regionerna har att erbjuda en offentlig tjänst. Det pågår en viktig omställning i den nationella hälso- och sjukvården till det som kallas god och nära vård. I korthet syftar omställningen till att vården i högre grad ska organiseras och bedrivas med utgångspunkt från patientens behov och förutsättningar. Förutsättningarna för att lyckas med omställningen omfattar exempelvis sådant som resursplanering i den befintliga verksamheten, med målsättning att de resurser regionerna har till sitt förfogande ska kunna utnyttjas mer effektivt och till gagn för regionmedborgarna.

Inom ansvaret för hälso- och sjukvård ryms även skyldigheten att inom regionen säkra en ändamålsenlig organisation för att till och från vårdinrättning eller läkare transportera personer vars tillstånd kräver att transporten utförs med transportmedel som är särskilt inrättade för ändamålet, oavsett om den bedrivs på land, vatten eller i luft.

Regionens ansvar enligt ovan inkluderar därför även det som kan kallas prehospital sjukvård. Begreppet saknar en nationell enhetlig definition. Enligt Socialstyrelsens termbank återfinns det snarlika begreppet *prehospital akutsjukvård*, vilken innebär omedelbar medicinsk insats utförd utanför vårdenhet av hälso- och sjukvårdspersonal. Socialstyrelsen har ännu en definition i sina föreskrifter (SOSFS 2009:10) om ambulanssjukvård m.m. Enligt föreskriften är prehospital akutsjukvård *omedelbara medicinska åtgärder som vidtas av hälso- och sjukvårdspersonal utanför sjukhus*.

För att regionerna ska kunna utföra sitt obligatoriska uppdrag avseende den prehospitala akutsjukvården krävs att ambulansverksamheterna håller hög standard och precision. En absolut förutsättning för att åstadkomma detta mål är att samtal i alarmeringskedjan, det vill säga hanteringen av samtal från 112, bedöms och prioriteras rätt och att tillgängligheten är hög.

Att kunna leverera högkvalitativ hälso- och sjukvård, på det vis som omställningen till en god och nära vård kräver, är ett gemensamt mål för regionerna. Inom ramen för denna gemensamma uppgift ingår även utvecklande och upprätthållande av en effektiv och tillgänglig prehospital akutsjukvård. Enligt min bedömning är de gemensamma mål som nämnts en god grund för att hävda att samverkan ska undantas LOU.

Samverkan

Region Sörmland, Region Uppsala och Region Västmanland ("SUV") samverkar sedan tidigare inom området prioritering och dirigering. Prioritering och dirigering inom SUV utförs i egen regi. Prioritering sker av 112 samtal samt beställningar av transportbehov från hälso- och sjukvården. För att standardisera, förbättra, effektivisera och kvalitetssäkra den prehospitala beslutsprocessen har SUV ett medicinskt beslutsstödsystem. Beslutsstödsystemet har utvecklats av en grupp ambulansöverläkare inom SUV och har införts i IT-stödet ALITIS. Beslutsstödsystemet inom ALITIS har utvecklats och anpassats för legitimerad vårdpersonal och har mycket goda förutsättningar för fortsatt utveckling och forskning.

Dirigering av sjukvårdens prehospitala resurser sker även det med stöd av SUVs utvecklade IT-system ALITIS.

Den 9 december 2022 fattade Regionfullmäktige i Värmland beslut om att prioritering och dirigering av regionens prehospitala sjukvård ska ske i egen regi. Region Värmland skulle i samband med detta ha stor nytta av ett samarbete med SUV avseende prioritering av 112 samtal samt styrning och ledning av regionernas prehospitala resurser.

SUV har en verksamhetsviktig och värdefull tillgång i form av det medicinska beslutsstödsystemet och ALITIS samt erfarenhet av att nyttja ett avancerat beslutsstödsystem i den prehospitala vårdkedjan. Värmland har erfarenhet av att ha sjuksköterskor som högre medicinsk kompetens på SOS Alarm. Tillsammans har SUV och Värmland en omfattande professionell kunskap och erfarenhet. Regionerna ser därför en stor potential i ett fördjupat samarbete kring prioritering och dirigering, vilket skulle öka utvecklingsmöjligheterna för det medicinska beslutsstödsystemet MBS och kunna leda till förbättringar i den prehospitala vårdkedjan och patientsäkerheten hos samtliga regioner.

Genom samarbetet ses inte bara en möjlighet att utveckla den prehospitla vårdkedjan utan även möjligheten att tillsammans vara en viktig del i omställningen till Nära vård.

Genom samverkan kan resurserna inom regionerna nyttjas optimalt för en effektiv och kvalitativ prioriterings- och dirigeringsjänst inom varje region.

Samtliga tilltänkta parter i samverkan kan bidra med kompetenser och stöd som bidrar till att de gemensamma målen uppnås. Parterna har också sina respektive behov av stöd och kompetensutbyte. Som framställningen ovan visar hänger parternas respektive behov och bidrag i samverkan ihop på ett naturligt sätt.

Allmänintresse

Bestämmelser om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse finns i artikel 14 och artikel 106.2 i EUF-fördraget, i protokoll nr 26 till EUF-fördraget samt i artikel 36 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Det saknas en legaldefinition av begreppen i EUF-fördraget eller sekundärrätten, och så även i svensk lagstiftning. Kommissionen har dock definierat tjänster av allmänt intresse som sådana tjänster som medlemsstaternas myndigheter anser vara av allmänt intresse och som därför är kopplade till särskilda skyldigheter att tillhandahålla dem. Skyldigheten att tillhandahålla hälso- och sjukvård är en sådan särskild skyldighet. Begreppet täcker både ekonomisk verksamhet och icke-ekonomisk verksamhet.

Enligt regeringen kan också många av de välfärdstjänster som tillhandahålls av svenska kommuner och regioner, som bland annat hälso- och sjukvård, äldreomsorg, barn- och ungdomsutbildning, renhållning och avfallshantering sannolikt definieras som tjänster (ekonomiska eller icke-ekonomiska) av allmänt intresse¹.

Mot ovan angiven bakgrund torde det sannolikt vara så, att ett samverkansavtal skulle styras av överväganden som uteslutande hänger samman med allmänintresset på det vis som krävs för undantagets tillämplighet.

Marknadsandelar

SUV samt Region Värmland erbjuder inte de tjänster som skulle komma att omfattas av ett samverkansavtal på den öppna marknaden. Det är därför tveksamt om begreppet marknadsandelar är relevant i bedömningen av den tänkta samverkan. Det ska dock sägas att den samlade ”marknadsandel”, med vilket i detta arbete avses andel medborgare, som regionernas områden omfattar inte uppgår till mer än cirka 12 procent av marknaden. Även ur denna aspekt torde samverkan tillåta tillämpning av Hamburgundantaget.

Slutsats

En samverkan mellan SUV-regionerna och Region Värmland avseende stöd i redundanshantering av samtal till parternas alarmeringsverksamhet, samt utveckling av beslutsstödet ALITIS uppfyller med sannolikhet rekvisiten för att kunna tillämpa ett undantag från upphandlingsplikten i LOU avseende.

I förlängningen skulle en samverkan sannolikt innebära att ingående parter skulle kunna tillhandahålla en mer effektiv, stabil och högkvalitativ prehospital hälso- och sjukvård. Det är inte heller uteslutet att en samverkan även skulle kunna medföra en högre grad av kostnadseffektivitet för bägge parter, vilket innebär att skattebetalarnas pengar i förlängningen skulle kunna räcka till mer.

¹ SOU 2015:24 s. 389